

Előszó a Művésztelepek Vajdaságban 1952—1972 című kiadványhoz

---

Tevékenykedésük huszadik évfordulója alkalmából a Vajdaság Szocialista Autonóm Tartomány területén működő művésztelepek olyan határozatot hoztak küldöttek útján és együttesen a szabadkai Képzőművészeti Találkozó Tanácsával 1972 októberében, Zentán, hogy meg kell rendezni a vajdasági művésztelepek közös dokumentációs kiállítását a telepi művészi munkálkodás legtevékenyebb résztvevőinek válogatott alkotásaiból, azokból a műalkotásokból, amelyek megvásárlás és adományozás útján a szóbanforgó intézmények gyűjteményeiben és képtáraiban halmozódtak fel az elmúlt évek során. A képzőművészeti szintézis eredményeit, valamint a telepek életével és munkájával kapcsolatos más fontosabb fragmentumokat e határozat értelmében fényképen kell bemutatni.

A dokumentációs kiállításnak a telepeken folyó művészi alkotó munka fejlődési útját kell szemléltetnie, annak az együttes munkának az eredményeit, ami a képzőművészeti kultúra terjesztésére és az alkotói tevékenység előmozdítására irányult.

A határozat továbbá azt is kimondta, hogy — szoros összefüggésben a dokumentációs kiállítással — egy szimpóziumot is össze kell hívni, s a megjelentetett közlemények és elméleti értekezések alapján a vitában álláspontot kell elfoglalni öngazgatású társadalmunk művelődési és művészeti életének továbbfejlesztése érdekében, a telepek tevékenységével kapcsolatos szervezeti és szakmai kérdésekben, összhangban a képzőművészeti élet szervezőinek és alkotó művészeinek érdekeivel.

A kitűzött célok megvalósítására szervező bizottság alakult, s megválasztották annak a szakbizottságnak a tagjait is, amelynek a kiállítási anyagot kellett kiválogatnia. Az összegyűlt anyaggal azonban a szervező bizottság elégedetlen volt, s a kiállítás megrendezésére alakult bizottság második ülésén elfogadta Bogomil Karlavaris elképzelését. Ennek megfelelően az egyes telepek vezetői önnállóan döntöttek a kiállítási anyag kiegészítéséről, mert ily módon minden telep teljesebb mértékben kifejezésre juttathatja a maga jellegzetességeit. A bizottság harmadik ülésén megszületett a döntés a kiállítás anyagáról, de egyes tagok még mindig elégedetlenek voltak egyik-másik telep választékával, s az ottani szervezőkkel egyetértésben további változások történtek.

Így a bizottság, a telepi küldöttek többségének támogatásával csak ez év szeptemberében tudta véglegesíteni a kiállítás anyagát.

A kiállítás előkészítése és az adatgyűjtés több mint egy évet vett igénybe. Amellett is azonban, hogy igen nagy erőfeszítések történtek az eredeti elképzelések minél teljesebb megvalósítása érdekében — ez a dokumentációs kiállítás mégis csupán egy a lehetőségek sorából mindannak szemléltetésére, amit a telepek és a résztvevő művészek az elmúlt húsz évben elértek. De ez a kiállítás mindenképpen a telepi alkotó munka fejlődését tükrözi, az alkotó művészetre kifejtett hatását bizonyítja, s a gazdag hagyatékot szemlélteti, amivel a művészek azokat a környezeteket ajándékozták meg, ahol éveken át munkálkodhattak.

A telepek munkájával és a kereteik között folyó alkotó tevékenységgel kapcsolatos kérdésekre még mindannyian sok ilyen feleletet várunk, amelyek bizonyítani tudják majd hatásukat a képzőművészet egész fejlődésére nálunk és másutt is.

Az eddig kiadott művésztelepi monográfiák és a telepi kiállításokról megjelentetett beszámolók és kritikák mellett ez a mostani hozzáállás az első átfogó kísérlet a telepi alkotó munka fejlődésének bemutatására.

Katalógusunkban megadjuk a legalapvetőbb adatokat minden vajdasági művésztelepről. Az intézmények vezetői arról is beszámolnak, hogy melyek a legfőbb jellegzetességei művésztelepüknek, s a mellékelt reprodukciók és fényképmásolatok még inkább lehetővé teszik a nagy nyilvánosság számára a beható megismerkedést Vajdaság képzőművészeti telepeivel, a kereteik között folyó alkotó munkával és az elért eredményekkel.

Szabadka, 1973. november 18.